

הלכות עירובין שנישנא

תרצה

האמה שהוא ברשות הרבים ופמור^{כב} וספק של תורה להחמיר ואפילו מרשות היחיד או מרשות הרבים לברמלית או להפך אסור^{כג}.

וכן אם הוציא ראשו לחוץ ורק שם הרי זה ספק^{כד} ואסור אפילו מרשות היחיד או מרשות הרבים לברמלית או להפך^{כה} ואף שהרוק נח מעט בפיו קודם שרקק ויש אומרים שפיו שברשות האחרת הוא מקום פמור מכל מקום אין זו חשובה הנחה במקום פמור הואיל ולא הונח שם ממקום אחר אחר שהוציאו לרשות האחרת^{כו} כמו שנבאר בס' שמו"ז^{כז}:

ד' רוק שנתלש מפיו ומוכן לזרקו^{כח} יש מי שאומר^{כט} שלא יהלך בו ד' אמות ברשות הרבים עד שירוק והוא הדין בברמלית ומכל מקום אין למחות ביד המקלין בברמלית כי יש מתירים? אפילו ברשות הרבים:

שנא דין המושיט ידו לצינור ברשות הרבים לשתות ובו ב' סעיפים:

א לא יעמוד אדם ברשות הרבים^א ויחבר ידו^ב או כלי^ג למוחלה שהיא כעין צנור ארוך מונחת לאורך הגג בתוך שלשה טפחים סמוך לגג ולקבל המים ממנה לפי שהמחבר ידו או כלי אליה הוא כשואב ממנה והואיל והיא (מונחת כולה) בתוך ג' טפחים לגג והרי היא חשובה כגג עצמו^ד משום תורת לבור^ה נמצא שהוא כשואב ומוציא מהגג עצמו שהוא רשות היחיד לרשות הרבים^ו ולפיכך אפילו אם המוחלה אינה גבוהה עשרה^ז ואינה רחבה ד'^ח שאינה רשות היחיד מצד עצמה אסור לחבר ידו או כלי אליה הואיל והוא כשואב ומוציא מהגג.

אבל מותר לקלוט מן האויר^א אפילו ידיו תוך ג' למוחלה^ב אין אומרים בהם לבור^ג (לענין זה שהוא חשוב כשואב ממנה) ואפילו אם הוא גבוה עשרה ורחבה ד' שהוא רשות היחיד^ד מותר לקלוט ולקבל מן האויר המים הנוטפים ממנה^ה והוא הדין לנוטפים מהגג עצמו^ו בין שקולטן למעלה מעשרה בין למטה מעשרה מפני שלמעלה מעשרה אויר מקום פמור הוא^ז ולמטה מעשרה רשות הרבים הוא:

ב היתה מוחלה בולטת ג' טפחים מן הגג^א וכן סתם צנור שהוא ארוך וכולט ג' טפחים מן הגג^ב אינם חשובים כגג עצמו ומותר לחבר ידו או כלי אליהם לקבל המים והוא שאין בהם ד' על ד'^ג והם למטה מעשרה^ד שאם יש בהם רוחב ד' אפילו הם למטה

כב הבא שם, ופרש"י שם ד"ה בתר וד"ה או בתר. מור ושול"ע שם.

כג רא"ש שבת פ"ו ס"ג. שו"ע שם.

כד תוס' עירובין כ, א שם. דא"ש עירובין שם. מור ושול"ע שם.

כה שו"ע שם.

כו תוס' רא"ש שם. מ"א שם.

כז סעף ג'.

כח משנה שם צ"ח, ב. מור ושול"ע ס"ג.

כט טור כ"ד יוסי בגמרא שם צ"ח, א לגירסת התוס' שם ד"ה רבי מאיר ודדוק. עיי' בתוספות יוס טוב פ"ח דמקל"ט משנה י'.

ל רע"ב בפירוש המשנה שם. מ"ח הל' שבת פ"ג הל' ה'. התוס' בפירוש המשנה שם. ב"י בסוף הסימן.

סימן שנא

א משנה וגמרא עירובין צ"ט, ב. מור ושול"ע.

ב ברייתא שם. מור ושול"ע.

א רש"י שם ד"ה קולט.

ב עיי' מ"א סוס"י. וראה מ"מ וצינים.

ג רש"י שם. מור ושול"ע.

ד לבוש. מ"ז ס"ק א.

ה רש"י שם. לבוש. מ"א ס"ק א.

ו רש"י שם. מור ושול"ע.

ז לבוש.

ח משנה שם. מור ושול"ע.

ט ברייתא שם. שו"ע. טור.

י מ"ז ס"ק א.

יא רש"י שם ס"ה. וכן הצנור. לבוש.

יב שם בסוה"ה.

יג רמב"ם הל' שבת פ"ז הל' ג'.

יד רש"י שם. לבוש.

יז מור ושול"ע.

יח משנה שם. רש"י ד"ה וכן הצנור.

יט ברייתא שם. מור ושול"ע.

כ רש"י שם. מור ושול"ע.

מעשרה עכ"פ הם ככרמלית וכשמחבר ידו או כלי אליהם הרי הוא כשואב ומוציא מכרמלית לרשות הרבים³³ ואם הם למעלה מעשרה אף שאין בהם ד' אסור משום גזירה שמה ידא בהם ד' שאו הם רשות היחיד וגמורה³⁴. ואע"פ שהגדלים בוקעים תחתיהם מכל מקום הואיל והם בולטים ויוצאים מן הגג שהוא רשות היחיד הרי הם נדונים כחורי רשות היחיד שהם כרשות היחיד³⁵ כמו שנתבאר בסיומן שמו"ה³⁶:

שנב הקורא בספר ונתגלגל מרשות לרשות וכו' ד' סעיפים:

א הקורא על האסקופה בספר³⁷ מספרי הקודש העשוי בגלילה כספר תורה³⁸ ונתגלגל ראש האחד מהספר מידו לרשות הרבים שלפני האסקופה וראש השני נשאר בידו³⁹ גוללו אצלו אפילו נתגלגל חוץ לד' אמות⁴⁰ ואע"פ שהאסקופה היא רשות היחיד שיש עליה משקוף רחב ד' התירו משום ביוון כתבי הקדש⁴¹ שרבים דורסים על האסקופה⁴² שאין בגלילה זו איסור תורה הואיל וראש השני נשאר בידו וכל הוורק דבר לרשות הרבים וראש השני בידו אם יכול להביאו אצלו על ידי זה פטור שאין כאן הנהגה ברשות הרבים⁴³ ולכן מותר לחזור ולהביאו אצלו מן התורה אלא שהכמים אסרו זה בישאר רבנים גזרה שמה יפול כולו מידו לרשות הרבים וביאנו אצלו⁴⁴ אבל במקום ביוון כתבי הקודש לא גזרו גזרה זו.

אבל אם נפל כל הספר מידו אפילו נפל לכרמלית אסור להביאו אצלו שלא התירו שבות גמור כזה משום ביוון כתבי הקדש⁴⁵:

ב ובשאר דברים⁴⁶ אפילו נפל לכרמלית⁴⁷ וראש השני בידו אסור להביאו אצלו (ולא אמרו⁴⁸ שככרמלית לא גזרו גזרה מפני שהיא גזרה לגזרה אלא בדבר שאין בו דרך מלאכה⁴⁹ כגון העומד כרשות היחיד ושותה ברשות הרבים שנתבאר בס' ש"ג⁵⁰ או הוורק מרשות היחיד לרשות היחיד דרך מקום פטור שיתבאר בס' ש"ג⁵¹ או היוצא לרשות הרבים מבעוד יום סמוך לחשכה וחפץ בידו שנתבאר בס' רנ"ב⁵² אבל דבר שהוא דומה למלאכה גזרו אף בכרמלית ולכן יש אוסרים להוציא מרשות היחיד לכרמלית דרך מקום פטור כמו שנתבאר בס' שמו"ו⁵³ ולכן אסרו למלטל פחות פחות מד' אמות בכרמלית

אסור בבין השמשות רק לדבר הרשות ופחות פחות מד' אמות אסור אפילו לדבר מנוחה. וראה לעיל סי' רמז ס"ב. וראה תהלה לידו שם ספ"ו) דשאני תתם דלא מינסדרי תכלדי (בממאר שם מ"א. וראה תוס' עירובין ק, א ד"ה ולא. מ"א ס"ק ג).

יא ב"ה ד"ה ומיש והרמב"ם. מ"א ס"ק א.
יב השב"א הובא בחי' הל' שבת פפ"ו הכ"א.
יג דרכי משה ס"ק א. רמ"א ס"א.
יד רבא עירובין צ"ג, סע"א. ובקשו"ת הב"י ד"ה וכתב הרב דמנה.
טו ר"ן סוף פקח המצניע ד"ה ואמרין אינר דפטר, ובחדושינו שם צ"ד, ב ד"ה אינור דפטר. וראה גם לעיל סי' שצ"ג ס"ק ג.
טז סעיף ב, שלא גזרו ביה בכרמלית.
יז סעיף א, שאם המוקם פטור הוא למעלה מאנור רה"ר גזרו ובכרמלית לא גזרו. ואם הוא דרך אנור כרמלית אסור משמעם זה, כדלעיל סי' שצ"ג ס"ה ש"ג.
יח סעיף י"ח, שבה"ר אסור לצאת ובכרמלית לא גזרו.
יט סעיף ג.

כא רש"י שם ד"ה אסור. לכושי. מ"א ס"ק ה.
כב רש"י שם ד"ה ומן הצנור. לכושי. מ"א ס"ק ה.
כג ת"א שם.
כד סעיף ה. וראה שם סוף ס"ג.

סיומן שנב
א מושנה שם עירובין צ"ג, ב. מור ושילוע ס"א.
ב רש"י שם ד"ה היה קורא. מ"ו ס"ק א.
ג רש"י שם ד"ה גוללו. מור ושילוע שם.
ד דחה כבעל המאור שם ד"ה הא דתנן הקורא. רא"ש עירובין פ"י ס"ה. מור ושילוע שם.
ה רבה שם צ"ח, א. מור ושילוע שם.
ו רבה שם. רמ"א ס"א. מ"ו ס"ק ב.
ז רש"י שם ד"ה הנדרסת. מ"א ס"ק ב.
ח שבת קכ, א. רמב"ם פ"ג הל"ה. מ"א שם.
ט גמרא שם צ"ג, סע"ב.
י ותמי' ש"א סמ"ב לג קושט מודי (במוצא תפילין שהתירו הולכה פחות פחות מד' אמות). אע"ג דפחות פחות מד' אמות תמיד מכרמלית עין סוף ט"י שו"ע (ס"ג, וכרמלית